

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille, että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa helatorstaista 30.5. ja päättyy 9. sunnuntaihin helluntaista 11.8.

Korotettu Herra

AP. T. 1: 11–11

HELATORSTAI 30.5.

Millaisia jäähyväisiä muistat? Kenties murheen täyteisiä; minulle tärkeä ihminen menee pois, enkä enää häntä näe. Kenties jälleennäkemisen toivo tuo hieman lohtua tässä tilanteessa. Jäähyväiset voivat kuitenkin olla myös ilontäyteisiä. Tällaisesta ilon ja riemuntäyteisestä jäähyväisten jättämisestä voimme lukea Luukkaan evankeliumista ja päivän tekstistämme. Luukas kertoo, kuinka Jeesus ilmestyi ylösnousemuksensa jälkeen 40 päivän ajan opetuslapsilleen, ja puhui heille Jumalan valtakunnasta. Jeesus vei opetuslapset ulos kaupungista, lähelle Betaniaa ja siellä hän siunasi heidät. Siunatessaan hän erkani heistä ja hänet otettiin ylös taivaaseen. Luukas mainitsee tässä yhteydessä, että he kumartuivat maahan asti ja osoittivat hänelle kunnioitustaan, sitten he riemua täynnä palasivat Jerusalemiin. He olivat alati temppelissä ja ylistivät Jumalaa.” (Luuk. 24:50–53). Apostolien teot kuvaavat tätä tapausta tarkemmin, mainiten muun muassa sen, kuinka Jeesus ei hävinnyt yhtäkkiä vaan etäänäntyi ihmissilmin havaittavasti näkyvistä; pilvi ei alkukielen mukaan verhonnut Jeesusta vaan otti hänet kaan- taakseen (Ap.t.1:9).

Uffe Kronborg on teoksessaan ”Kristusmystiikka” pohdiskellut juuri syytä tähän iloon ja riemuun. Hän kirjoittaa: ”...He täyttyvät ilolla! Mikä salaisuus tähän liittyi? Salaisuus on se Jeesusuksen taivaaseenastumisen merkitys, joka on lähes unohdettu. Kristuksen taivaaseenastumisen päivä on todellakin paljon enemmän kuin määräinen vapaapäivä ja päivä, jona perinteisesti pelataan jalkapallon loppuottelu. Kristuksen taivaaseenastumisen päivä on jumalallinen ihme ja Jumalan pelastushistoriaan liittyvä tapahtuma. Kirkossa vietämme tätä pyhäpäivää juhlapäivänä kuten

joulua, pääsiäistä ja helluntaitakin koska sinä päivänä Jeesusuksen arvoitukselliset sanat alkavat käydä toteen: ”teille on hyödyksi, että minä menen pois (Joh. 16:7)... Maanpäällisessä elämässään Jeesus eli rajoitusten alaisena. Hän kykeni olemaan vain yhdessä paikassa ja yhden ihmisen luona kerrallaan. Ylösnousemuksen ja taivaaseen astumisen jälkeen Jeesusuksen kirkastettu ruumis on ajan ja paikan ulottumattomissa. Hän on uudella tavalla Jumala aina ja ikuisesti. Jeesuksesta on tullut kaikkialla läsnä oleva... Opetuslasten ei tarvitse olla yksin. Kristillisen seurakunnan ei tarvitse olla yksin. Jeesus lähettää Puhemiehen, Totuuden Hengen, joka tulee olemaan uskovien kanssa ikuisesti. Ja tämä Pyhä Henki, joka vuodatetaan helluntaina, ei ole vain Jeesusuksen korvike. Pyhä Henki ei tule Jeesusuksen tilalle. Ei, se on Jeesus Kristus itse. Jumalan poika tulee helluntaina kristillisen seurakunnan luokse ja asettuu asumaan uskovan sydämeen. Ja ei pelkästään Poika ole meidän lähellämme. Jeesus lupaa myös Isän olevan paikalla: ”Jos joku rakastaa minua, hän noudattaa minun sanaani. Minun isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen luokseen ja jäämme asumaan hänen luokseen.” (Joh. 14:23).”

Jeesus lupasi siis poismentyään lähettää Pyhän Hengen, joka johdattaisi, rohkaisisi ja joka synnyttää ihmisissä uskon. Pyhän Hengen lähettämisen myötä evankeliumin sanoma leviäsi voimallisesti, niin kuin Apostolien teoista voimme lukea. Pyhän Hengen tehtävänä on kirkastaa Kristusta. Yksin häntä meidän tulee rukoilla, joka nyt istuu kunnian ja majesteetin valtaistuimella ja on kerran tuleva takaisin kunniansaan (jae 11). Samoin me saamme kiittää Jeesusta pelastuksestamme. Jumalan valtakunta, josta Jeesus toistuvasti opetti (jae 3) toteutuisi Jeesusuksen ristinkuoleman kautta. Sen tähden meillä on syntien anteeksiantamus ja iankaikkinen elämä. Meillä ei olisi oikeutta lähestyä majesteettia, ellei hän itse

olisi lähestynyt meitä ja antanut itseänsä uhriksi edestämme. Nyt Jeesus istuu majesteettina taivaassa. Häntä me saamme lähestyä rukouksissa ja hänellä on kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Samalla meitä kristittyjä lohduttaa tieto siitä, että emme ole jääneet yksin. Jeesuksen lähettämä Pyhä Henki itse synnyttää uskoa siellä missä Jumala toimii Sanansa ja sakramenttiansa välityksellä. Pyhä Henki itse on lohduttajamme ja opastajamme täällä maan päällä. Me emme ole yksin. Rukoilemme päivän rukouksen sanoin: Jeesus, ylösnoussut Herramme ja Vapahtajamme. Kiitos, että sinä et jättänyt meitä orvoiksi. Kun nousit taivaaseen, Isäsi luo, lähetit lupauksesi mukaan meille Pyhän Henkesi. Kiitos, että olet koko ajan kanssamme, vaikka emme näe sinua. Tee meistäkin sinun todistajiasi. Ylistys sinulle ikuisesti. ●

Taito Heikkilä

Adoption kautta taivaan perillisiksi

6. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ (EXAUDI) 2.6.

Adoptio herättää tunteita. Tahtomattamekin eteen nousevat kysymykset siitä, mikä on biologisten vanhempien suhde lapseen. Mitkä syyt ovat johtaneet adoptioon? Onko niin, että lapselle on ollut parempi tulla adoptoiduksi uuteen perheeseen? (Seuraavassa lainailen lähinnä **Jukka Thurénin** kommentaaria).

Vakiintuneen määritelmän mukaan adoptio on oikeudellinen toimenpide, jolla adoptiovanhemman tai vanhempien ja adoptoitavan välille muodostetaan uusi perhesuhde. Adoptiossa juridinen suhde biologisiin vanhempiin puretaan. Juridinen suhde biologisiin vanhempiin katkeaa, vaikka tunneside saattaa kulkea edelleen mukana. Miten tämä kaikki liittyy tämän pyhäpäivän sanomaan?

Päivän lukukappaleen mukaan Jumala

ottaa meidät omiksi lapsikseen, eli adoptoi meidät. Meidän juridinen suhteemme muuttuu tämän lapseksiottamisen myötä. Kun Jumala on ottanut meidät omiksi lapsikseen, niin silloin me kuulumme viime kädessä Hänelle. Samalla meillä on myös Jumalan lapsen oikeudet.

Ennen taivaaseenastumisistaan Jeesus lupasi omilleen Pyhän Hengen ja kehotti heitä odottamaan tämän lupauksen täyttymistä. Pyhä Henki luo yhteyden taivaaseen astuneen Herran ja kristittyjen välille. Pyhän Hengen tehtävänä on vakuuttaa kristityille, että he todella ovat Jumalan lapsia. Pyhä Henki toisin sanoen toimii todistajana ja muistuttajana; sinä todella olet Jumalan lapsi. Tunnustuskirjat opettavat, että kasteessa meidät on otettu Jumalan lapsiksi. Siksi meillä on oikeus Jeesuksen tavoin kutsua Jumalaa nimellä Abba, Isä.

Jae 15 puhuu todella siitä, kuinka saatuamme Pyhän Hengen, meillä todellakin on lapsen oikeudet (kr. ”olette saaneet adoptioon hengen”). Thurén kirjoittaa, että Ihmisten kesken järjestetty adoptio antaa myös lapsen oikeudet, mutta se ei pysty välittämään geneettistä perimää. Jumala sitä vastoin kykenee antamaan paljon enemmän. Jumalan adoptoimat saavat myös ainoan Pojan Jeesuksen hengen, osuuden hänen olemuksestaan. Kun kristittynä hiljennymme rukoukseen, niin voimme olla varmoja siitä, että Jumala kuulee rukouksemme. Raamattu opettaa, että meissä vaikuttava Pyhä Henki on juuri tuo Kristuksen Henki. Galatalaiskirjeessä (Gal. 4:6) Paavali kirjoittaa: ”Ja koska tekin olette Jumalan lapsia, hän on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: ”Abba! Isä!”. Pyhä Henki itse rukoilee sydämissämme.

Jeesuksen antama esimerkki Jumalalle mieluisasta rukouksesta on Isä meidän –rukous. Siinä lapsi rukoilee taivaallista Isäänsä käyttäen vieläpä läheistä suhdetta ilmaisevaa sanamuotoa ”Abba”, Isä. Jeesus

itse käytti tätä samaa arameankielistä sanaa Isästä. Se on suomennettavissa vaikkapa sanoilla ”isi” tai ”isukki”. Sana heijastaa sitä läheistä suhdetta joka Pojan ja Isän välillä vallitsee. Galilean juutalaislapset vielä aikuisinakin puhuttelivat isäänsä käyttäen tätä ilmaisua.

On mielenkiintoista ajatella, että myös latinaa ja kreikkaa äidinkielenään puhuvat kristityt olivat niin viehättyneitä Jeesuksen käyttämään arameankieliseen ilmaukseen ”abba”, että ottivat sen myös käyttöön. Meillä Jumalan omiksi otetuilla on oikeus lähestyä Taivaallista Isäämme lapsen oikeudella ja puhutella häntä tuttavallisesti. Tästä kertoo myös Roomalaiskirje: ”Ja niin me huudamme: ”Abba! Isä!”” (jae 15). Kuten totesin, Jeesuksen opettama isä-meidän rukous alkaa tällä puhuttelulla ”abba” (Mark. 14:36). Meillä kristityillä on Jumalan lapseksi ottamisen perusteella sama oikeus ja myös Jumalan Pojan henki, me saamme lähestyä Jumalaa Isänä (Thurén). Jumalan lapsille kuuluu adoption myötä myös perintö-oikeus. Thurén kirjoittaa: ”Varsinainen Jumalan Poika ja Perillinen on Kristus, mutta me olemme ”Kristuksen kanssaperillisiä” (sygkleronomoi Khristou): Kristus on osallinen Jumalan kuninkuudesta, ja me olemme osalliset tästä Kristuksen kuninkuudesta. Näin olemme Jumalan perillisiä Kristuksen kautta.”

Alussa totesin, että adoptio herättää tunteita. Tahtomattammekin pohdimme sitä, että onko adoptio sittenkin parasta mitä lapselle voi tapahtua. Hengellisessä mielessä – ja suhteessa Jumalaan – adoptio on meille pelastukseksi. Olemme luonnostamme langenneessa ja syntisessä maailmassa. Isä on Poikansa Jeesuksen ristinkuolemalla hankkinut meille sovituksen ja temmannut meidät pimeydestä valkeuteen. Syntien poisottamisen kautta Jumala on paitsi puhdistanut meidät, mutta myös antanut meille perintöoikeuden iankaikkiseen elämään. Siksi Jumalan adoptioimak-

si tuleminen on parasta mitä meille voi tapahtua. Rukoilemme: Pyhä Kolmiyhteinen Jumala, rakas taivaallinen isämme. Kiitos siitä, että sinä olet luonut meidät etkä ole jättänyt meitä synnin orjuuteen. Kristus on kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan voittanut synnin, kuoleman ja perkeleen vallan. Kristus, Herramme, sinä et ole jättänyt meitä orvoiksi, vaan olet ottanut meidät perheväkesi jäseniksi uudestisyntymän kautta. Jeesuksen Kristuksen sovituskuoleman tähden syntivelkamme otettu pois ja meidät on puettu Kristuksen lahjavanhurskauteen. Vahvista uskoamme Jeesukseen Kristukseen, ja synnytä luottamusta siihen, että sinun lapsinasi me saamme luotavasti käydä eteesi nyt ja iankaikkisesti. Aamen. ●

Taito Heikkilä

Pyhän Hengen vuodattaminen

JOH. 14:23–29

HELLUNTAIPÄIVÄ 9.6.

Helluntaipäivän evankeliumi on osa Jeesuksen pitkää puhetta opetuslapsille viimeisenä iltana ennen vangitsemistaan. Juuri ennen jaksoa, joka on otettu helluntain evankeliumiksi, Juudas, yksi kahdestatoista mutta ei se, joka kavalsi Jeesuksen, kysyy Jeesukselta: ”Miksi ilmaiset itsesi vain meille etkä maailmalle?” Kysymys tar koittanee, miksi Jeesus ei näytä Jerusalemissa kaikille, kuka hän on. Ehkä Juudas kysyi sitäkin, miksei Jeesus ota valtaa ja perusta valtakuntaa, jota odotettiin, jossa Jumala hallitsee ja josta miehittäjät on ajettu pois.

Vastauksessaan Juudakselle Jeesus sanoi, että hän ja hänen Isänsä tulevat ja jäävät asumaan sen luokse, joka rakastaa häntä ja noudattaa hänen sanaansa (jae 23). Tämä kertoo, mitä usko on. Yleensä niillä, jotka asuvat samassa kodissa, on suhde – esimerkiksi puolisoiden välinen tai vanhempien ja lasten välinen suhde. Myös

usko on suhde. Se ei ole vain asioiden tietämistä tai totena pitämistä vaan suhde Jumalan ja ihmisen välillä. Jumala luo tämän suhteen ja se on nimenomaan Jumalan Pyhän Hengen tehtävä. Suhde on mahdollinen siksi, että Jumala on tehnyt sovinnon. Koska on Jeesuksen risti ja siinä syntien anteeksiantamus, syntinen ihminen voi olla ja elää yhteydessä Jumalaan. Tähän suhteeseen kuuluu myös Jeesuksen rakastaminen, jonka hän sanoo varsinkin olevan hänen sanansa noudattamista. Suhteeni puolisoon ei ole kunnossa, jos en välitä siitä, mitä hän sanoo, teen, mikä loukkaa häntä, ja ajattelen, että voinikin tehdä näin. Eikä suhde Jumalaan ole kunnossa, jos uskon tai teen toisin kuin hän sanoo tai käskää, ja ajattelen, ettei minun niin tarvitse välittää hänen sanoistaan.

Jeesus kutsui Pyhää Henkeä puolustajaksi. Oikeudessa on syyttäjää ja puolustusasianajaja. Edellinen pyrkii osoittamaan syyllisyyden rikokseen ja vaatii rangaistusta, jälkimmäinen pyrkii siihen, ettei tuomiota tule tai se on mahdollisimman lievä. Myös Raamatussa puhutaan syyttäjistä: Paholaista kutsutaan tällä sanalla (Ilm. 12:10), joka onkin osuva hänestä. Hän syyttää ja haluaa osoittaa, ettei meistä ole Jumalan omiksi ja hänen luokseen. Puolustaja kirkastaa Jeesuksen – kuten Jeesus sanoo Pyhän Hengen tekävän (Joh. 16:14). Hän osoittaa Jeesusta ja kertoo, että hänen takiaan kelpaamme Jumalalle ja hänen luokseen. Oikeudessa tuomari, tuomarit ja mahdollisesti lautamiehet päättävät, miten oikeuteen joutuneelle käy – onko syyttäjä oikeassa vai puolustusasianajaja. Siitä ei ole epäselvyyttä, onko Paholainen vai Pyhä Henki oikeassa. Tuomari – Jumala – ratkaisee asian, ja hän ja hänen Henkensä ovat samaa mieltä, koska he ovat samaa olennusta. Vieläpä Tuomari itse Pojassaan on kärsinyt rangaistuksen, joka kuuluisi syytetyille, ja siksi ratkaisu on, mitä Puolustaja sanoo. Pyhälle Jumalalle kelpaa jokainen,

jonka turvana on puolestamme tuomittu ja ylösnoussut Jeesus.

Jeesus lupasi omilleen rauhan (Jae 27). Jesajan kirjassa kerrotaan hänestä, joka syntyy, jolla on valta ja jonka valtakunnassa on loputon rauha (Jes 9:1–6). Ehkä Jeesus viittaa tähän lupaukseen. Jo nyt hän antaa rauhan: on rauha Jumalan kanssa, saa elää lähellä häntä ja suhteessa häneen. Kukaan tai mikään muu ei voi antaa tätä rauhaa, vain Jeesus. Ja kerran rauha toteutuu muutenkin: tämän maailman pahuus päättyy, luodaan uusi maailma, jota Jumala hallitsee, eikä ole mitään pahaa. Jesajan kirjan lupaus puhuu varmasti myös tästä.

Jeesus kertoi menevänsä pois opetuslasten luota ja palaavansa heidän luokseen (Jae 28). Hän sanoi, että jos opetuslapset rakastaisivat häntä, he iloitisivat, että näin tapahtuu. Opetuslapset eivät iloinneet siitä, mitä Jeesus oli kertonut – hänet otetaan kiinni ja surmataan ja hänen täytyy kulkea tämä tie – eivätkä siis rakastaneet Jeesusta niin kuin olisi tullut rakastaa. Meitä rohkaisevaa, että Jeesus sanoi lähimmäistä opetuslapsistaan näin. Raamattu kertoo, etteivät opetuslapset ymmärtäneet, heidän uskonsa ei ollut suurta, he pelkäsivät ja nukahtivat, kun olisi pitänyt valvoa. Eivätkä he iloinneet ja rakastaneet. Silti he olivat Jeesuksen opetuslapsia. Tämä rohkaisee meitä ajattelemaan, että olemme mekin, vaikka emme ymmärrä, uskomme ei ole esimerkillistä emme rakasta niin kuin pitäisi. Kelpaamme Jumalan omien joukkoon Jeesuksen takia ja hän turvana. Siksi tavallinen, heikko ja syntinen ihminen kelpaa.

Jeesus sanoi Isän olevan häntä suurempi (Jae 28). Tämä voi tarkoittaa, että maan päällä ollessaan Poika oli Isää pienempi. Paavali kirjoittaa, että kun tämä maailma päättyy, kaikki alistetaan Kristuksen vallan alle. Hän täsmentää, ettei sana kaikki tarkoita kuitenkaan Jumalaa, Isää, vaan Poika – kukistettuaan kaiken vallan, mahdin ja voiman – luovuttaa kuninkuuden Isälle

ja alistuu itsekin hänen valtaansa (1. Kor. 15:24–28). Ehkä Jeesuksen toteamus viittaa tähän. Jumalan persoonien suhdetta ei ole viisasta yrittää avata liian tarkasti. Kyse on salaisuudesta, jota emme ymmärrä eivätkä meidän sanamme pysty selittämään loppuun asti, ei edes melkein. Ehkä tämä riittää: Jeesus on Jumala ja hänessä Jumala tuli ihmiseksi. Hänessä näemme, millainen Jumala on. Uskomme häneen ja niin uskomme Isään. Isä ja Poika eivät ole yksi ja sama. Juuri Johanneksen evankeliumi puhuu näistä asioista.

Juudas siis ilmeisesti kysyi, miksi Jeesus ei näytä Jerusalemista kaikille, että hän on Messias, ja perusta näkyvää valtakuntaa. Jeesuksen vastauksesta voimme lukea, ettei näiden aika ollut vielä. Nyt hänen omansa uskovat häneen, ottavat todesta hänen sanansa, heillä on suhde Jumalaan ja rauha hänen kanssaan ja Pyhä Henki puolustaa ja pitää heistä huolta. Se aika, tai hetki, tulee kerran, että Jeesus näyttää kaikille, kuka hän on. ●

Jari Rankinen

pääsihteeri,

Suomen teologinen instituutti

Jumalan salaisuudet

JOH. 3:1–15

PYHÄN KOLMINAISUUDEN PÄIVÄ 16.6.

Ihminen on utelias olento. Tietyssä iässä lapsi esittää kysymyksiä vanhemmilleen jatkuvalla syötöllä. Osa niistä päättyy myös Hesarin Lasten tiedekysymykset -osastolle, jossa asiantuntijat vastaavat niihin parhaansa mukaan. Ohessa koottuna joitakin: Mikä on suurin asia, joka on löytenyt hain mahasta? Voiko maailma mennä rikki? Miten valas punnitaan? Montako sanaa on maailmassa?

Uteliaisuus on hyvästä. Ihmisen sammumaton tiedonjano ja uteliaisuus on johdannut moniin elämänlaatua parantaviin asioihin; tieteen ja tutkimuksen kehittymi-

seen. Olemme kiitollisia lääketieteen edistyksestä, matkustaminen on muuttunut monin tavoin helpommaksi ja monet laitteet helpottavat arkeamme. Toisaalta uteliaisuus voi olla myös vaarallista. Mieleen nousee monia tutkimusmatkailijoita, jotka ovat menehtyneet ulottaessaan tutkimusmatkansa yhä kauemmas tutuilta seuduilta vaaroihin. Uteliaisuus voi saada tungeteleviä sävyjä; puutemme asioihin, jotka eivät meille kuuluisi. Uteliaisuus tappoi kissan, sanovat amerikkalaiset. Uteliaisuus on kuitenkin pääsääntöisesti hyvästä. On tärkeää, että uteliaisuus on aitoa ja kohdistuu merkityksellisiin asioihin. Tämä koskee erityisesti hengellistä etsintää. Tämänkaltaista uteliaisuutta tapaamme päivän tekstissämme, joka kertoo Nikodemoksesta. Tämä fariseus kuului merkittävään joukkoon; hän oli juutalaisen neuvoston jäsen. Hän oli omistanut elämänsä Vanhan testamentin tutkimiseen ja pyrki aidosti elämään Jumalan tahdon mukaista elämää. Vaikka hänen kollegansa vastustivat Jeesuksen julistustoimintaa, Nikodemos näki Jeesuksessa jotakin, joka vangitsi hänen huomionsa ja herätti uteliaisuuden. Sen sijaan, että hän olisi tyytynyt tovereidensa arvioon Jeesuksesta, hän halusi itse ottaa selvää tästä miehestä. Hän halusi kuulla Jeesukselta itseltään mikä tämä olisi miehiään. Jeesuksen luokse saamme rohkaista kaikkia tulemaan. Hän on vastaus suurimpaan kysymykseemme ja sielumme syvimpiin kaipauksiin.

Nikodemos kohtaa Jeesuksen kahden kesken. Hän tuli Jeesuksen luo yöllä. Tämä ei ollut poikkeuksellista; kirjanoppineet kävivät teologisia keskusteluja yöaikaan. Myöhemmin Nikodemos aavisti ehkä, että Jeesus todella on Messias ja hän myös puhui Jeesuksen puolesta (Joh. 7:50, 51). Meidän tulee Nikodemoksen tavoin itse ottaa selvää kuka Jeesus sanoi olevansa. Jos saamme Jumalan armosta vakuuttua siitä, että Hän todella on Messias, niin kuin hän

toimillaan osoitti, niin meissä myös syntyy halu kertoa hänestä toisille.

Ehkä on sopivaa laajentaa päivän lukukappaletta hieman, ja ottaa mukaan myös jakeen 16. Kyseessä on tuttu pienoisevanke- liumi. Kokonaisuuden kannalta on tärke- ää muistaa, että jakeessa 16 Jeesus ilmaisi, että Jumalan valtakunta ulottuisi kaikkeen maailmaan, ei vain juutalaisiin. Jeesus myös painotti sitä, että ihminen ei voisi olla valtakunnasta osallinen ilman että tämä syntyisi uudesti ylhäältä (jake 5). Tämä on erittäin vallankumouksellinen asia: tämä Jumalan valtakunta olisi henkilökohtai- nen asia, ei siis etninen tai kansallisia rajo- ja noudatteleva. Tähän valtakuntaan sisäl- le pääseminen edellyttää uudestisyntymistä. Jeesus opetti myöhemmin, että tämä Ju- malan valtakunta olisi jo koittanut usko- vissa (Luuk. 17:21). Lopullisesti se toteutuu Jeesuksen palatessa tuomitsemaan maail- man ja tuhoamaan lopullisesti pahan val- lan (Ilm. 21–22).

Jeesus opettaa, että uudestisyntymään kuulu vesi ja Henki (jake 5). Luvusta neljä luemme, miksi erityisesti Hengestä syn- tyminen on tärkeää; Jumala on Henki ja häntä on palveltava Hengessä. Vesi ja Hen- ki liittyvät uudestisyntymään. Ihminen uudestisyntyy Jumalan sanan ja kasteen kautta. Jumalan valtakuntaan pääsee vain hengellisen syntymän kautta. Se on uusi todellisuus, siksi sinne siirrytään synty- mällä uudesti.

Kysymys Pyhästä Hengestä vie mei- dät myös suurten kysymysten ääreen. Ku- ka on Pyhä Henki? Kirkko uskoo yhteen Jumalaan; Isään, Poikaan ja Pyhään Hen- keen. Poika syntyi ihmiseksi kuollakseen puolestamme. Hän nousi kuolleista tarjo- takseen pelastusta meille hengellisen uu- destisyntymän kautta. Jeesuksen astuessa ylös taivaiseen, hän ei jättänyt meitä yksin, vaan lähetti helluntaina Pyhän Hengen, jotta hän olisi läsnä omiensa luona (Luuk. 24:49). Pyhä Henki toimii edelleen armon-

välineidensä kautta. Niiden välityksellä kohtaamme Jeesuksen.

Nikodemos oli Jeesuksen kohdatessaan oikealla lähteellä. Hän oli elämän lähteillä. Hän lähestyi Jeesusta etsien totuutta. Jee- sus tiesi, että Nikodemos tunsi Vanhan tes- tamentin kirjoitukset hyvin. Jeesus kuvaa siksi ihmiskunnan syntien sovitusta ot- tamalla Nikodemokselle tutun esimerkin Vanhasta testamentista; erämaavaelluk- sesta (4. Moos. 21:8, 9). Myrkkyykäärmeiden tappavaan myrkkyyhin löytyi lääke: katso- malla tangon päähän asetettuun pronsi- sikäärmeeseen ihminen jäi eloon (Joh. 3:14,15). Jeesus opettaa nyt, että katsomal- la ristillä riippuvaan Kristukseen ihminen jää eloon. Synnin tappava myrkkyy ei voi tu- hota Jeesuksen sovintovereen turvaavan. Jake 16 tiivistää edelleen opetuksen. Pienoi- sevankeliumissa painopiste on ilosano- massa. Jumalan rakkaus ei ole etäistä tai passiivista. Jumalan rakkaus on itsensä uh- raavaa, aktiivista ja sellaista, jota ihminen ei voi mitenkään ansaita. Jumalan armo on ylenpalttinen ja se annetaan ilmaiseksi, yksin uskosta, yksin armosta yksin Kristuk- sen tähden. Tämä on Jumalan salaisuus. Nousemme kiittämään ja ylistämään Py- hää kolmiyhteistä Jumalaa hänen suurista pelastustesteistaan uskontunnustuksen sa- noin. ●

Taito Heikkilä

Tien raivaaja

LUUK. 1: 57–66

JUHANNUSPÄIVÄ

(JOHANNES KASTAJAN PÄIVÄ) 22.6.

Meidän epäilyksemme voi Jumalakin muuttaa iloksi. Päivän lukukappaleessam- me näemme esimerkin tästä Sakariaan elä- mässä. Sakarias oli aiemmin epäillyt Ju- malan tahdon toteutumista perheensä kohdalla. Hän oli epäillyt Jumalan ilmoi- tusta, jonka mukaan hedelmällisen iän ohittaneelle pariskunnalle syntyisi vielä

poikalapsi. Hän oli asettanut omat epäilyk- sensä Jumalan suunnitelmien eteen. Tämä on ymmärrettävää. Me ihmiset neuvom- me myös Jumalaa ja rajoitamme hänen toi- mintamahdollisuuksiaan ajatuksissam- me. Jumala kuitenkin saattaa väijäämättä suunnittelemansa toteen. Hän on kaikki- valtiias Herra. Jumalan voimaa ja lupauksia aikaisemmin kyseenalaistanut mies sai nyt pitää lastaan sylissään.

Päivän evankeliumi kertoo, että nyt juh- littiin tämän pojan ympärileikkausta. Ym- pärileikkaus oli tärkeä perhetapahtuma juutalaisessa perheessä. Jumalan oli anta- nut Israelin kansalle ohjeen ympärileikata poika kahdeksan päivän ikäisenä (3. Moos. 12:1–3). Tämä rituaali tuotti iloa perheelle ja läheisille. Oli riemun päivä, sillä lapsen kuuluminen Jumalan liittoon oli vahvis- tettu. Juutalaisessa perinteessä sukulinjat ja perheiden nimet ovat tärkeitä. Paikalla olijat olettivat ymmärrettävästi, että poi- ka saisi nimensä isänsä mukaan. Juhlaväki sai kokea yllätyksen, sillä sekä Elisabet, et- tä Sakarias tahtoivat nimetä pojan Johan- nekseksi. Tämä nimi oli se, jonka enkeli oli heille ilmoittanut. Hienoa on huomata se, kuinka naapurit ja sukulaiset jakoivat ilon Elisabetin kanssa (j. 57–58). Elisabet pääsee lapsettomuuden murheesta iloon.

Kahdeksantena päivänä toimitetulla ympärileikkauksella oli pitkä historia. 1. Moos. 17:9–14 mainitsee jo sen, minkä ikäi- senä lapsi tulee ympärileikata ja liittää Ju- malan liiton jäseneksi. Päivän evankeliumi ei selitä, miksi Sakariaan ja Elisabetin lap- selle ei oltu annettu nimeä jo lapsen syn- tyessä. Jakeet 62–63 puhuvat siitä, kuinka Sakarias saattoi olla määräämättömästi pait- si mykkä, myös kuuro. Luukkaan evan- geliumin mukaan hän oli kykenemätön puhumaan. Sana, jota aiemmin jakeessa 1:22 käytetään ”kophos” voi myös merki- tää mykkää, kuten myös kohdassa (Luuk. 7:22). Joka tapauksessa sukulaiset ja naapu- rit viestittivät elehtimällä (jae 63) johon Sa-

karias vastasi kirjoittamalla tauluun pojan nimen. Jakeet 64–66 kertovat siitä, kuinka Jumalan annettua hänelle puhekykynsä ta- kaisin, ensimmäinen reaktio oli ylistys!

Tähän on hyvä pysähtyä hetkeksi. Saka- rias ei murehdi enää sitä, että joutui epäus- konsa tähden kokemaan elämää mykkänä. Tämä saattoi itse asiassa olla siunaukseksi Sakariaalle. Puhekyvyn menettämisen myötä oli aikaa ajatella ja hiljentyä (Luuk. 1:20). Se vei pienelle paikalle. Monet aiem- mat turhat puheet ehkä paljastuvat jouta- viksi. Ehkä meidänkin olisi hyvä miettiä mitä sanomme ja puhumme. Jeesus opetti myöhemmin samasta asiasta: ”Minä sanon teille: jokaisesta turhasta sanasta, jonka ihmiset lausuvat, heidän on tuomiopäi- vänä tehtävä tili.” (Matt. 12:36). Turhista puheista Jeesus varoittaa suorasanaisesti. Pääpaino tekstissämme on siinä, että Ju- mala toimii lupaustensa mukaan. Sen ha- vaitsemisen myötä Sakariaan mielen täyti ilo ja levisi myös muihin (j. 65). Päivän tekstimme kertoo meille siitä, kuinka Jo- hannes kastajan syntymä oli Jumalan lah- ja paitsi vanhemmilleen myös Jumalan suuren pelastussuunnitelman toteutumisi- ssa. Johanneksen merkitys on siinä, että hän toimi tienraivaajana Vapahtajallemme Jeesukselle. Saamansa nimen (Johannes = Jumala on armollinen) mukaisesti Johan- nes julisti Jumalan armollista hyvyttä, pe- lastusta ja syntien anteeksiantamista. En- nen kaikkea Johannes tahtoi toiminnallaan osoittaa tietä Jeesuksen luokse. Johannes ei ollut keskipiste, mutta Jeesus on. ●

Taito Heikkilä

Katoavat ja katoamattomat aarteet

LUUK. 16:19–31

2. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 23.6.

Päivän evankeliumitekstissä Jeesus kertoo meille kahdesta hyvin erilaisesta miehestä, joista toinen oli rikas ja toinen köyhä. Rik-

kaan miehen elämästä Jeesus kertoo, että se oli ”pelkkää yllellisyyttä ja juhlaa”. Hän pukeutui hienoihin pellavavaatteisiin ja purppuraan, johon vain rikkailla oli varaa. Jo pelkästään yhden viitan värjäämiseen tarvittiin tuhansia pieniä purppurakotiloita, joista jokaisesta sai vain yhden tai kaksi pisaraa värjäämisessä tarvittavaa nestettä. Purppura oli siksi harvinaista ja kallista. Näemme, että rikkaalla miehellä oli iso talo, hienot ja kalliit vaatteet sekä pöytä täynnä ruokaa. Hänellä oli kaikkea sitä, mitä ihmiset toivoivat.

Rikkaan miehen oven pielessä näemme päinvastaista. Siellä makaa köyhä, paiseita täynnä oleva Lasarus, jolla ei ole kotia, hienoja vaatteita tai ruokaa. Häneltä puuttui kaikki, mitä ihmiset tarvitsevat. Lasarus näkee rikkaan miehen kotiin ja kuulee kaiken juhლის ja ilon. Silti hän ei saa syödä edes niitä murusia, joita rikkaan pyö-dältä putosi. Lasaruksella ei ollut ystäviä, jotka olisivat helpottaneet hänen tuskiansa. Ainoastaan koirat, joita tuona aikana pidettiin saastaisina, lievittivät hänen kipujaan. Koirat olivat armollisempia kuin rikas mies.

Jeesus on näin kuvannut muutamalla sanalla näiden miesten valtavaa eroa. Siitä, mitä sitten tapahtuu, emme tietäisi mitään, ellei elämän ja kuoleman Herra olisi siitä meille kertonut.

Lopulta molemmilla oli kuolema edessä. Lasaruksen kuolemaa tuskin kukaan huomasi heti, mutta taivaassa se huomattiin. Enkelit veivät hänet Aabrahamin huomaan. Meille ei kerrota, että Lasarus olisi haudattu. Hänellä ei ollut suurta saattojoukkoa. Kukaan ei pitänyt kauniita puheita tai vuodattanut kyyneleitä hänen vuoksenssa. Sen sijaan kun rikas mies kuoli, se ei jäänyt huomaamatta. Hän sai hautajaiset, joista ei puuttunut komeutta. Hänellä oli varmasti suuri saattojoukko, mutta niihin eivät kuuluneet enkelit. Näemme, että miesten elämä päättyi eri tavalla.

Vaikka molemmat kuolivat, he kuitenkin elävät. Vaikka heidän ruumiinsa olivat kylmenneet ja heidän hengityksensä oli lakannut, heidän sielunsa oli elossa. Mutta kuinka erilaisissa paikoissa he olivatkaan. Nyt osat ovat vaihtuneet. Lasarus on Aabrahamin helmassa ja rikas mies tuonelan vaivoissa.

Jeesus ei tahdo tällä sanoa, että rikas joutui vaivoihin rikkautensa tähden tai että Lasarus Aabrahamin helmaan köyhyytensä tai kurjuutensa vuoksi. Herramme haluaa tällä kertomuksella kiinnittää huomionamme miesten sydämien asenteisiin ja lopulliseen kohtaloon.

Kertomuksesta huomaamme, että rikas mies eli ja kuoli ilman oikeaa suhdetta Jumalaan. Hän eli itsekkäästi ja kovasydämissä nauttien elämästään ja rikkaudestaan. Paiseita täynnä olevaa Lasarusta, joka makasi kärsimyksissä hänen porttinsa pielessä, hän ei huomioinut millään tavalla. Rikas oli tehnyt mammonasta itselleen epäjumalan. Hänen sydämensä oli kiintynyt ajallisiin. Jumala oli siunannut rikasta miestä ajallisilla lahjoilla, mutta omaisuuttaan hän ei ollut käyttänyt oikealla tavalla eli osoittaakseen sillä rakkautta sitä tarvitseville. Hänessä usko ei siis tehnyt rakkauksessa työtä.

Lasarus kantoi köyhyyden ja sairauden kuormaa Herraan turvaten. Kertomuksesta huomaamme, että hänen suhteensa Jumalaan oli kunnossa. Lasaruksen nimi tuo hänen turvansa ja apunsa hyvin esille. Hänen nimensä merkitsee ”Jumala on auttanut”. Lasarus turvasi Herraan ja pääsi Aabrahamin helmaan eli sinne, minne tulevat kaikki ne, jotka ovat siunatut Aabrahamin siemenessä ja joilla on Aabrahamin usko. Juuri usko Kristukseen antoi Lasarukselle voimaa kestää kärsimyksissä.

Suuri kuilu erotti rikkaan miehen ja Lasaruksen kuoleman jälkeen. Kuilun yli ei kuoleman jälkeen voi enää käydä, vaikka haluaisi. Kyseessä on lopullinen ero, jota

ei voi muuttaa. On siis joko Aabrahamin helma tai tuonela. Kolmatta vaihtoehtoa ei ole. Rikas mies tiesi tämän, koska ei pyytänyt päästä tuonelasta pois, vaan hän pyysi lievitystä tuskiinsa. Kuitenkaan hän ei saanut mitään lohdutusta.

Vain Jumala tietää, kummalla puolella kuilua me olemme nyt. On lohdullista, että vielä tuo kuilu ei ole ylipääsemätön. Vielä voi tehdä parannuksen ja paeta syntejä ka-tuen Jeesuksen sovintoveren turviin. Armo on suurempi kuin synti. Siksi suurinkin syntinen pelastuu. Vielä ei ole liian myöhäistä tulla Jeesuksen luokse, mutta viivy-tellä ei saa. Nyt on otollinen aika ja pelastuksen päivä. Mutta jos parannus ja usko armonaikana jää sivuun, kaikki toivo on menetetty.

Lasaruksella oli toivo. Hän oli kuunnellut Moosesta ja profeettoja. Se riitti hänelle. Pelastava usko ei synny ihmeistä, vaan Jumalan sanasta. Jos emme usko Raamatun sanaa, emme usko, vaikka tapahtuisi suuriakin ihmeitä. Riittävä perustus uskolle on Raamatussa. Sana riittää synnyttämään ja ylläpitämään uskon. Kun uskossa turvaamme Jeesukseen, nimemme ovat Lasaruksen tavoin Jumalan kirjassa ja olemme matkalla taivaan kotiin. ●

Juha Huotari
TM

Kutsu Jumalan valtakuntaan

LUUK. 14:16–24

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 30.6.

Jeesus oli kutsuttu sapatiterialle erään fariseusten johtomiehen taloon. Tuolloin Jeesus paransi sairaan (Luuk. 14:1–4) ja piti ”pöytäpuheita”, joissa hän käsitteli sapatina parantamista (Luuk. 14:5–6), varoitti kutsuvieraita etsimästä ensimmäisiä sijoja (Luuk. 14:7–11) ja kehotti kutsujen isäntää kutsumaan sellaisia vieraita, joilta ei voi odottaa vastapalveluja (Luuk. 14:12–14). Pöytäpuheet päättää vertaus suurista pi-

doista. Paikalla olleet aterivieraat käsittivät varmasti heti, mitä Jeesus tällä vertauksella halusi sanoa. Hän puhui Jumalasta suurten juhlien järjestäjänä ja aterialla hän tarkoitti autuutta taivasten valtakunnassa.

Aterivieraille kuva suurista pidoista oli tuttu. Monet vieraista olivat sivistyneitä ja olleet kenties samanlaisissa juhlissa. Suurten pitojen järjestäminen edellytti monia valmisteluja. Alkukielen verbi, jota jakeessa 16 käytetään pitojen järjestämisestä, tarkoittaa pitkäaikaista valmistelua. Lähi-idän kulttuurissa juhlien järjestäjä itse asiassa lähetti vieraille kaksi kutsua. Ensimmäinen kutsu lähetettiin hyvissä ajoin ennen juhlaa. Toisen kutsun aika tuli silloin, kun ”kaikki on jo valmiina”. Vastaava kaksoiskutsu tunnettiin jo Vanhasta testamentista (Ester 5:8 ja 6:14).

Vertauksen isäntä kutsui juhliinsa paljon vieraita. Ensimmäiseen kutsuun myöntävästi vastaaminen tarkoitti sitoutumista saapua juhliin. Tällaisia lupauksia isäntä oli saanut. Nyt kaikki oli isännän puolesta valmiina. Oli tullut aika lähettää toinen kutsu. Juhlat voisivat alkaa. Juhlapöytä pysyi kuitenkin tyhjänä, sillä vieraat eivät tahtoneet tulla. Ehkä suuret juhlat eivät sittenkään olleet kutsutuille riittävän suuret, koska kutsun hetkellä heillä oli jotakin, mitä he pitivät vieläkin suurempana. Vertauksessa kerrotaan, että esteeksi muodostuivat omaisuus, toimeentulo ja läheiset. Tosiasiassa kutsutut esittivät tekosyitä. Isännän vihastuminen oli siten luonnollista. Olihan hän valmistanut suuret juhlat, kutsunut paljon ihmisiä ja varautunut suureen juhlavieraiden joukkoon. Silti juhlasali ei tulisi olemaan tyhjä. Vertauksen isäntä haluaa saada juhlasalin täyteen.

Mitä vertaus suurista pidoista siis opettaa? Aivan kuten vertauksen juhlat ovat suuret, niin Jumalan pelastus on suuri. Armo on niin suuri, että se riittää kaikille. Meille tarjotaan vain parasta laatua. Armon pitopöydästä saamme nauttia syntien an-

teeksiantamusta ja Jumalan lapsen oikeutta. Saamme autuutta ja rauhaa Jumalan kanssa. Tätä kaikkea saamme armosta, emme omien ansioittemme tai arvollisuutemme tähden. Tällaista Jumala meille tarjoaa, koska hän on vieraanvarainen. Hän haluaa meille parasta, koska hän rakastaa meitä.

Vertauksen juhlia edelsi pitkä valmistautuminen. Myös Jumala valmisti pelastusta kauan. Hän aloitti sen jo iankaikkisuudessa. Samoin valmistuskustannukset olivat mittaamattoman suuret (vrt. 1. Piet. 1:18–19). Jumala antoi ainoan Poikansa. Myös Poika antoi kaikki: elämänsä, henkensä ja verensä. Tässä valmistuksessa ei kukaan langennut ollut mukana, vaan Jumala teki sen yksin.

”Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina.” Kaikki, mitä Jumala tekee, tulee valmiiksi. Siksi pelastus on jo valmiina. Meidän ei tarvitse tehdä valmiille asialle mitään. Kaikki on valmista syntisen armahtamista varten. Meitä siis kutsuu valmis pelastus, eikä Jumala säästele kutsujaan. Ilman kutsua ei näihin juhliin pääse. Ensimmäisen kerran saimme henkilökohtaisen kutsun kasteessa, kun yllemme puettiin Jumalalle kelpaava lahjavanhurskaus. Silloin meidät kutsuttiin suuriin pitoihin. Silti monet keksivät erilaisia verukkeita. Kuinka usein maalliset asiat menevät taivaallisten asioiden edelle! Niillä ei kuitenkaan ole mitään arvoa Jumalan edessä. Kutsu (eli evankeliumi) on otettava vastaan (eli uskottava) silloin, kun sen kuulemme.

Vertauksesta huomaamme, että isäntä lähetti saman kutsun eteenpäin laajemmalle alueelle. Kaupungin kaduilta ja kujilta saapui pitoihin köyhiä ja raajarikkoisia, sokeita ja rampoja (vrt. 1. Kor. 1:26–29). Kutsu on siis tarkoitettu kaikille ihmisille, koska Jumala haluaa, että kaikki pelastuisivat (1. Tim. 2:4). Meidän tehtävänä on etsiä niitä, jotka ottavat evankeliumin vastaan. Silloin taivaan enkelitkin iloitsevat (Luuk. 15:10). Oikea keino kutsua ihmisiä

Jumalan suuriin pitoihin on lain ja evankeliumin saarna. Juhlissa on vielä tilaa, joten työtä on jäljellä. Kyseessä on vakava ja kiireellinen asia. Siksi on surullista, jos sydän hylkää Jumalan armon. Hylätty armo on menetetty armo, eikä siellä, missä armo hylätään, ole autuutta. Hylkääjä jää sen armon ulkopuolelle, joka oli häntä varten valmiina ja jota hänelle tarjottiin. Siksi meille sanotaan: ”Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi. Hänen työtovereinaan me myös kehoitamme teitä vastaanottamaan Jumalan armon niin, ettei se jää turhaksi” (2. Kor. 5:20–6:1). Tulkaamme siis Kristuksen luokse, sillä kaikki on jo valmiina. Syntimme ovat jo aikoja sitten sovitettut, vanhurskaus on meille Kristuksessa valmistettu ja pelastus hankittu sekä kasteessa annettu. ●

Juha Huotari

Kadonnut ja jälleen löytynyt

LUUK.15:1-10

4. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 7.7.

Sunnuntain evankeliumiteksti kertoo voimakkaalla tavalla Jumalan etsivästä rakkaudesta. **Lutherin** mukaan pyhän evankeliumiteksti onkin yksi kirkkovuoden lohdullisimmista. Jeesuksen oma toiminta ja hänen kertomansa vertaukset kadonneesta lampaasta ja hukkaan joutuneesta rahasta opettavat kuinka syntisiin on suhtauduttava ja mitä heille on tehtävä.

Vertausten kertomisen syynä on tilanne, jossa publikaaneja ja syntisiä oli saapunut kuulemaan Jeesusta eikä Jeesus ajanut heitä pois, vaan päinvastoin oli jopa ateriyhteydessä heidän kanssaan mikä tuon ajan kulttuurissa tarkoitti läheisen ystävyyden osoittamista. Publikaanit ja syntiset olivat molemmat halveksittuja ihmisryhmiä eivätkä hurskaat juutalaiset halunneet ol-

la heidän kanssaan missään tekemisissä. Jeesuksen menettely näitä luokseen tulleita halveksittuja kohtaan oli fariseuksille ja kirjanoppineille loukkaukseksi ja pahenukseksi ja he siksi nurisivat ja halveksien sanoivat: ”Tämä ottaa vastaan syntisiä ja syö heidän kanssaan” (Luuk.15:2 KR38). Nurina paljastaa fariseusten ja kirjanoppineiden omavanhurskauden ja sen mukaisen suhtautumisen syntisiin.

Evankeliumitekstissä olevilla vertauksilla Jeesus perustelee fariseuksille ja kirjanoppineille toimintaansa. Hän ei kiellä ottavansa vastaan syntisiä, vaan myös kertoo etsivänsä heitä. Se on hänen virkansa ja tehtävänsä. Jeesus etsii kaikkia eksyneitä.

Vertauksen eksynyt lammas ei itse osaa etsiä paimenta, vaan harhailee vailla suojaa puolustuskyvyttömänä susille alttiina. Paimen jättää kaiken ja keskittää kaiken tarmonsä löytääkseen eksyneen. Näin myös Jeesus tekee. Hän etsii kaikkia eksyneitä eikä kukaan ole liian vähäinen, ettei Jeesus näkisi hänestä vaivaa. Kukaan ei ole liian kauaksi eksynyt, ettei Jeesus rientäisi hänen jälkeensä etsimään häntä. Kukaan ei ole niin syvälle langennut, ettei Kristus kykenisi häntä nostamaan. Kaikkia hän etsii ja kaikki hän ottaa vastaan. Kun Jeesus löytää eksyneen, hän ei nuhtelee, esitä vaatimuksia tai rankaise eksynyttä, vaan nostaa tämän olalleen ja kantaa kotiin. Eksynyt otetaan vastaan sellaisena kuin hänet löydetään. Niin kuin ei lattialla ollutta hopearahaa ensin kiillotettu ja sitten löydetty, ei sairaan tarvitse ensin tulla terveeksi tai heikon vahvaksi. Kaikki ihmiselle asetetut vaatimukset armon omistamisen edellytyksinä ovat vääriä.

Kukaan eksynyt ei ole Kristukselta unohtunut, sillä kadonneita varten hän tuli maailmaan (Luuk.19:10). Rakkaudesta syntisiä kohtaan hän jätti taivaan kirkkauden ja tuli maan päälle, tyhjensä itsensä, otti orjan muodon ja tuli ihmiseksi. Eksyneiden saattamiseksi Isän luo hän otti

päälleen koko maailman synnin, kärsi niiden rangaistuksen ja sovitti ne. Siksi Jeesus rakastavasti etsii jokaista eksynyttä ja löydettyään nostaa lävistetyillä käsillään löytyneen hartioilleen, jossa on jo ollut koko maailman synnin paino.

Kun eksyneen sydän vapautuu taakoista, sen täyttää ilo. Uudesta armolapsesta iloitsevat myös muut syvältä nostetut sekä enkelit taivaassa ja paimen itse. Fariseukset ja publikaanit eivät iloinneet yhdessä muiden kanssa. Heidän ongelmansa oli, etteivät he lukeneet itseään syntisten joukkoon. He luulivat olevansa vanhurskaita oman laintäyttämisen perusteella. He näkivät hyvin muiden synnit, mutta eivät omiaan. Raamatussa on useita jaksoja, joissa Jeesus lain sanoilla nuhtelee fariseuksia ja publikaaneja, jotta he näkisivät oman tilansa oikein. Silloin myös evankeliumi kelpaa.

Sunnuntain evankeliumiteksti on lohdullinen opetus siitä, että syntisen ainoa oikea paikka on Jeesuksen luona. Hänen valtakuntansa on ”armon ja pelkän rakkauksen ja lohdutuksen valtakunta” (Luther). Lain satuttama ja oman mahdottomuutensa kanssa umpikujaan joutunut voi miettiä ja epäroidä: ”Kelpaanko minä? Saanko minä uskoa syntini anteeksi? Onko taivas myös minulle?”. Jokaiselle heistä tekstimme vakuuttaa: ”Kyllä kelpaat!, saat uskoa!, taivas on sinulle! Lohduttaudu sillä, että Jeesus ottaa vastaan syntisiä!” ●

Jukka Huotari

TM

Armahtakaa!

LUUK.6:36-42

5. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 14.7.

Evankeliumiteksti on osa Jeesuksen opetuslapsilleen pitämästä niin sanotusta kenttä- tai lakeussaarnasta (Luuk. 6:17-49), joka on rakenteeltaan ja sisällöltään vuori-saarnan (Matt. 5-7) kaltainen. Teemaltaan

evankeliumiteksti liittyy lakeussaarnan edellisen jakson (27-36) opetukseen lähimmäisen, myös vihollisen rakastamisesta.

Evankeliumitekstissä Jeesus kehottaa opetuslapsiaan armahtavaisuuteen ja siten opettaa kuinka kristityn tulee elää. Jumalan lapsen tuntomerkinä on armahtava sydän. Armahtavan suhtautumisen perustana on oma anteeksi saaminen. Jumalan armo on muuttanut kovan, toisia rakastamaan kykenemättömän kivisydämen rakastamaan ja armahtamaan kykeneväksi lihasydämeiksi. Armahtava sydän on Pyhän Hengen lahja, ei ihmisen oman päätöksen tai harjoittelun tulos. Kristitty on saanut kaiken ilman omaa ansiotaan tai myötävai- kutustaan, yksin armosta. Kuinka sellainen, joka pelkästä Jumalan laupeudesta on vapautettu ansaitsemastaan tuomiosta, itse voi enää rakkauttomasti tuomita toisia? Kaikki tarvitsevat samaa armahdusta, oli synnin nimi mikä tahansa. Paljon anteeksi saanut myös rakastaa paljon ja on heikkoja kohtaan laupias (Luuk.7:47).

Armahtavaisuus ei ole ansio, jolla ansaitaan itselle armo. Oman sokeuden ja turmeluksen tuntemisen seurauksena on oikea asema Jumalan edessä ja oikea suhtautuminen heikkoihin syntisiin. Armot- tomuus ja toisten tuomitseminen kertovat ettei itse ole nähty omia syntejä samalla tavalla kuin Jumala ne näkee eikä niitä ole kaduttu ja pyydetty anteeksi. Laki ei ole sattunut eikä evankeliumi vapauttanut. Itsensä toisten yläpuolelle asettuvia ja tuomitsevia kohtaan Jumala käyttää samaa mittaa kuin he itse käyttävät.

Jumalan lain julistaminen tai väärän opetuksen torjuminen eivät ole evankeliumitekstissä kiellettyjä toisten tuomitsemista. Laki ilmaisee Jumalan muuttumattoman ja pyhän tahdon, hänen vanhurskautensa. Suruttomalle syntiselle on julistettava synty synniksi eli riisuttava omista kuvitelluista luuloistaan ja kyvyistään kelvata vanhurskaan Jumalan edessä.

Ilman lakia ei ole synnin kauhua eikä armon nälkää, vaan synnin keskellä elävä yläpeä ja itsestään varma mieli. Jumalan lais- ta tinkiminen farisealaisen tuomiomielen välttämisen nimissä tekee ihmisistä oma- vanhurskaita teeskentelijöitä. Tuloksena on siis samankaltaista farisealaisuutta, jota on yritetty välttää.

Laki kertoo, että synty täytyy ottaa vakavasti. Sen mitä laki vaatii, evankeliumi antaa. Ilman Kristuksen lainavanhurskautta ja -pyhyyttä kukaan ei Jumalan edessä kestäisi. Köyhänä syntisenä täytyy Jumalan eteen tulla, hirret omilta silmiltä poistamaan. Silmät puhtaina, armahdettuna, voi jatkaa rakkaudessa vaeltamista. ●

Jukka Huotari

Herran palveluksessa

LUUKAS 5:1-11 APOSTOLIEN PÄIVÄ
21.7.

Gennesaret-järven ympärillä oli yhdeksän kaupunkia ja maaseudun asukkaat päälle, eivätkä sisämaan monet kaupungitkaan kuten Nasaret tai sisarusten Salomen ja Marian syntymäkapunki Sephoris, kaukana olleet. Tuhannet kokoontuivat Jeesuksen luo kuulemaan Jumalan sanaa. Kuinka toisin voisi ollakaan. Jumala-kysymys on ihmisen peruskysymys. ”Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan kaikesta mitä Herra sanoo” oli Mooses muistuttanut puheessaan kansaa. (5. Moos. 8:3) Kiusaus panna omat ja maailman asiat kuntoon ilman Jumalaa ei ole hellittänyt edes maailman luterilaisimmassa maassa, vaikka uskonnäkemyksemme ydin onkin: emme rakenna ihmisen, vaan Jumalan sanan vaaraan. Niinpä tunnustamme todellisiksi vain poliittiset ja aineelliset asiat, eikä Jumala kuulu niihin. Itse Herra kohtasi tämän kiusauksen. (Matt. 4:3,4) Eikö todellisia ole leipä, hyvinvointi ja valta? Historia, myös lähihistoria on täynnä esimerkkejä pyrkimyksestä taata toimeentulo, hyvin-

vointi ja oikeudet kaikille ilman Jumalaa ja tulokset ovat olleet surullisen päinvas-
taiset. Opimme huonosti historian läksyn
ja niin yritämme taas. Tärkeys- ja kiireys-
järjestys on kuitenkin tämä: ”Etsikää ensin
Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskas-
ta tahtoaan.” (Matt. 6:33) Ensi Jumalan sana
ja sitten Jumala huolehtii leivänkin. Sen on
Jeesuksen ruokkimisihme lähtemättömäl-
lä tavalla osoittanut. (Joh. 6:1-15) Missä ei
tästä perusasioiden oikeasta järjestyksestä
pidetä kiinni, siellä tuhoetaan myös aineel-
linen hyvä. Ilman Jumalaa mikään muu ei
voi olla hyvää. Vain kuuliaisuudesta Juma-
lan sanaa kohtaan kasvaa mielenlaatu, joka
hankkii leipää ja hyvää kaikille. Olivathan
ammattikalastajat tehneet työtä koko yön
saamatta mitään. Oli osaamista ja ahke-
ruutta, mutta oli, kuin puuttuisi siunaus.
Jeesuksen seuraajina puolestaan heiltä (il-
meisesti myös heidän perheiltään) ei puut-
tunut mitään. (Luuk. 22:35)

Meidän on tarkistettava todellisuuskä-
sitystämme. Jumala, joka on todellinen, on
luonut todellisuuden. Jos en ole sovinnos-
sa Jumalan kanssa, elän irti todellisuudes-
ta. Raamatun Psalmissa 139 Jumala on niin
todellinen, ettei häntä pääse pakoon. Jos
elän kuin Jumalaa ei olisi ja halveksin hän-
nen sanaansa, kiellän todellisuuden. Se on
valhe-elämää! Tosiasioiden näkeminen ja
tunnustaminen on lähtökohta kaikelle. Ol-
koon tästä kömpelönä esimerkkinä Genne-
saretin kalat. Oliko järvestä nostettu kala
haltioissaan edes keisari Tiberiuksen kultai-
sella lautasella Rooman hovissa? Ei, se sätki
ja hauhkoi henkeään jo matkalla sinne: ”En
halua kultaista lautasta, haluan omaan ele-
menttiini, haluan veteen!” Oikea olemisem-
me on Jumalassa. Nykyihminen antaa sie-
lulleen nautinnon, matkailun, hyvän ruoan,
viinin ja rattoisan seurun, mutta sielu sätkii
ja sanoo: ”En edes halua tätä kaikkea, halu-
an sinne, mihin kuulun, haluan Jumalan.”
Simonista tuli Pietari, kalastuskunnan joh-
tajasta seurakunnan johtaja, joka ei enää

nostanut järven kaloja elämästä kuolemaan,
vaan ihmisiä kuolemasta tosi elämään.

Vanhat kristityt tapasivat sanoa: laki
tekee syntisiä, mutta evankeliumi tekee
roistoja. Näin näyttää tapahtuneen Simon
Pietarin kohdalla. Kalansaaliin ihme ja ko-
kemus Jumalan huolenpidosta ja hyvyys-
destä mursivat sydämen. Karskin kalasta-
jan polvet notkahtivat. Jumalan pyhyys ja
pelko ja hyvyys ja armo ovat yhtäaikaa läs-
nä. ”Mene pois minun luotani”, mutta Her-
ra ei mene, vaan jää ja sitten lähdetään yh-
dessä. Niin alkaa Jeesus veistää Simonista
Pietaria, seurakunnan kalastajaa ja kalliota.

Simonin veljeä Andreasta ei mainita täs-
sä yhteydessä, mutta veljekset Jaakob ja
Johannes mainitaan. Johanneksen evan-
keliumi kertoo, että Andreas ja kaikesta
päättäen Johannes olivat jo Johannes Kasta-
jan oppilaita, jotka oppi-isä ohjasi Jeesuk-
sen seuraamiseen. (Joh 1:35-42) Andreaalla
oli oma osansa veljensä viemisessä Jeesuk-
sen luo, vaikka sittemmin jäikin veljensä
varjoon kuin kakkoseksi. Mutta eipä se tun-
nut Andreasta haittaavan. Sisäpiirikol-
mikko oli näin koossa: Pietari, Jaakob ja Jo-
hannes. Melkoista koulua Herran seurassa
kävivät Jaakob ja Johanneskin. Se oli kasvua
suuresta pieneksi, johtajasta johdettavak-
si. (Ks. Mark. 9:33-41; Luuk. 9:51-56; Mark.
10:35-45; Luuk. 22:24-27) Jaakobin osaksi tu-
li opetuslapsista ensimmäisenä marttyy-
rius Herodes Suuren pojanpojan Herodes
Agrippa I:n toimesta v. 41. (Ap.t. 12:2) ●

Keijo Rainerma

Kankaanpään kirkkoherra

Rakkouden laki

MATT. 5:20–30

7. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 28.7.

Päivän pitkä tekstijakso on Jeesuksen vuo-
risaarnasta. Jaksoa lukiessa ei voi lakata
kummastelematta niitä ihmisiä, jotka vuo-
risaarnaan vedoten kehuvat Jeesusta yhte-
nä maailmanhistorian suurista filosofisista

opettajista. Näin armottoman kovaa puhetta ei filosofeilta juuri kuule. Tällaisen tekstin kehuminen jättää oikeastaan neljä vaihtoehtoa: 1) Kehuja ei ole lukenut tekstiä ja kehuu sitä koska kaikki muutkin kehuvat. 2) Kehuja on täysin vailla syntiä ja pahuutta, joten hän voi koko sydämeästään liittyä kaikkeen mitä sanotaan. 3) Kehuja ei ymmärrä, mitä tekstissä sanotaan, eikä siksi oivalla sen kohdistuvan häneen itseensä. 4) Hänellä ei ole mitään aikomusta sovittaa tekstiä itseensä, vaan ainoastaan toisiin ihmisiin.

Fariseukset ja lainopettajat olivat juutalaisen kansan uskonnollista eliittiä. He olivat nykyisten ortodoksijuutalaisten hengellisiä esi-isiä. Niiden, jotka sulkevat sapattina asuinkatunsa ketjuilla, ettei kukaan pääse rikkomaan kolmatta käskyä ajelemalla autoilla sapatinlepoa häiritsemässä. Ja evankeliumitekstin aluksi Jeesus sanoo, että taivaaseen ei ole pääsyä, mikäli emme noudata lakia paljon paremmin kuin nuo lain puolesta kiivailijat.

Lainopettajat vaativat tuomiota murhasta. Sana älä tapa, edellyttää sitä. Jeesus ei ole niin lepsu. Hänen mukaansa oikeuden tuomio pitäisi tulla jo siitä, että yli-päänsä vihastuu lähimmäiseensä. Aramealaisperäinen sana ”raka” jakeessa 22 on perin mieto haukkumasana noina aikoina, jolloin todella osattiin haukkua suut ja silmät täyteen. Hölmö on sopiva vastine, sehän ei ole haukkumasanan kovin kummoinen. Mutta Jeesuksen mukaan sekin ansaitsisi oikeuden tuomion, ja hulluksi nimittelystä oikea tuomio on helvetti. Fariseukset vaativat tuomiota sille, joka jää kiinni aviorikoksen tekemisestä. Jeesuksen mukaan rikos on tapahtunut jo silloin, kun silmä pieni haikuu sinne, mihin ei tulisi. Jo epäpuhdas ajatus on synty, ei vain loppuun asti viedyt pahuudet. Jakso loppuu ravisteleviin sanoihin silmien ja raajojen irti repimiseen ja kiskomiseen. Tavoitteena on tietenkin sama synnin vakavuuden alleviivaaminen, eivät käytännölliset neuvot. Syntiä ei saa irti kä-

siä tai silmiä kiskomalla, se istuu syvässä myös meidän sielussamme.

Raamattua tulee lukea kokonaisuudesta, kokonaiskertomuksesta käsin. Jos vuorisaa-olisi koko Raamattumme, mil-laista olisi kristinusko? Ankaraa tekojen ja ajatusten valvontaa. Uskon keskus olisi puhtaasti omissa teoissa, sanoissa ja ajatuksissa, oman eettisen puhtauden etsimisessä. Näin siis, jos luemme vuorisaa-olisi puhtaasti eettisenä ja moraalisen saarnana. Luterilaisina me kuitenkin tunnistamme Raamattua lukiessamme lain ja evankeliumin, Jumalan tuomitsevan ja armahtavan sanan. Tällä jaolla ajateltuna vuorisaa-olisi kuuluu selvästi enemmän lain, Jumalan tuomitsevan sanan puolelle. Se on päivän evankeliumi ilman evankeliumia. Se kertoo mitä meidän pitäisi tehdä ja kuinka elää – mutta samalla se osoittaa, että emme ole toimineet niin!

Ja silti, kaikki mitä Jeesus kirjoittaa on totta. Kokonaisia sotia on syntynyt yksittäisten ihmisten sydämessään kantamasta vihasta. Yhden serbialaisen ylioppilaan nationalistinen viha syöksi elokuussa 1914 koko Euroopan hillittömään suursotaan, jonka seurauksena kymmenet miljoonat ihmiset menettivät henkensä. Yksi kipinä ruutitynnynriin, ja koko maailmanhistoria kirjoitettiin uusiksi. Ja ensimmäisen maailmansodan surkeat seuraukset taas synnyttivät katkeruuden, joka oli kasvupohjana ääriliikkeiden synnylle ja joka syytti reilut kaksikymmentä vuotta myöhemmin koko maailman liekkeihin toisen maailmansodan muodossa. Ja taas kymmenet miljoonat ihmiset kuolivat väkivaltaan, tauteihin ja puutteeseen.

Mitä sitten opimme vuorisaa-olisi sanoista? Ainakin lujan tosissaan olemisen asenteen. Uskollisuus Jumalan tahdolle tekisi tästä maailmasta äärettömästi paremman paikan elää. Ei meitä ole tarkoitettu sunnuntaikristityiksi. Ehkä liikaakin asenoidumme niin, että kun täydellisyys ja py-

hyys eivät ole ihmisvoimin saavutettavissa, niin ei kannata niin kovasti yrittääkään. Monet varhaiset kristityt opettajat ajattelivat toisin selittäessään vuorisaarnaa. Jos täydellistä tulosta ei voi saavuttaa, he ainakin pyrkivät parhaaseen likiarvoon. Eri asia tietenkin on, että tuo liki-arvo ei ole sitä paljon fariseusten vanhurskautta suurempaa Jumalan tahdon noudattamista. Vakava pyrkimys olla täydellinen ja niin ansaita Jumalan arvostus ja suosio tuottaa vain kaksi vaihtoehtoa: Joko kilvoittelijasta tulee fariseus ja hän vajoaa valheelliseen itsetyytyväisyyteen, omavanhurskauteen. Tai sitten hänes-tä tulee rehellinen ja samalla epätoivoinen ihminen. Mitä ankarammin hän kilvoittelee, sitä kirikkaemmin piirtyvät hänen syntinsä hänen silmiensä eteen. Omilla ponnituksilla ei taivaaseen ole asiaa. Siksi taivas avautuu vain kolmannella, Jumalan tahdon noudattamisen tiellä. Reitti oikealle tielle on sama kuin Jeesuksen vastauksessa kansalle (Joh.6:28–29). He kysyivät: ”Mitä meidän tulee tehdä, että tekomme olisivat Jumalan tekoja?” Jeesus vastasi: ”Uskokaa häneen, jonka Jumala on lähettänyt. Se on Jumalan teko.” Taivaaseen mennään yksin Jeesuksen ansioilla, vain häneen turvaten! Laki on kyllä täytettävä viimeistä piirtoa myöten, mutta sen täyttäjäksi on Jeesus. Hän, joka päivän evankeliumin edellä jakeessa 17 sanoo: ”Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään.” (Tämä sananselitys on julkaistu aikaisemmin Perustan nro:ssa 3/16.) ●

Lauri Vartiainen

Toiminnanjohtaja,
Suomen Raamattuopiston Säätiö

Jumala puhuu

KRISTUKSEN KIRKASTUMISEN PÄIVÄ
2. MOOS: 3:1–6
KIRKASTUSSUNNUNTAI 4.8.

”Jumalasta voi puhua, ja siksi kirkko ei saa

vaieta hänestä. Kirkon on puhuttava Jumalasta. Siksi, että Jumala on olemassa. Siksi, että julkinen Jumalasta puhuminen on uutta ja radikaalia.” Tämä **Sammeli Jun-tusen** puheenvuoro on edelleen tarpeellinen muistutus kirkon ydintehtävästä. Emme saa vaieta Jumalasta. Emme edes silloin, kun koemme aavistuksen Jumalan majesteettisuudesta ja pyhydestä. Silloin ihminen kavahtaa ja haluaa vaieta. Jumalasta on kuitenkin puhuttava, sillä Jumala puhuu meille itse sanansa kautta. Ja se on pysäyttävää.

Kirkastussunnuntain Vanhan testamentin lukukappale avaa huikean näkökulman ihmisen ja Jumalan kohtaamiseen. Lammaslaumaa kaitseva Mooses temmataa keskelle merkillistä tapahtumaa, jossa Jumala ilmaisee itsensä palvelijalleen. Tässä Horebin vuorella tapahtuvassa ilmestyksessä on nähtävissä kaksi vaihetta.

Ensin Jumala vetää Moosesta puoleensa näyllä (jakeet 2–3). Ilmiliekeissä oleva pensas ei kulu tuleessa. Tässä on jotain hyvin kiehtovaa. Eräät juutalaiset eksegeetit ovat nähneet kulumattomassa pensaassa myös viittauksen Israelin kansaan. Se tulee säilymään Egyptin orjuudessa. Toisaalta tuli viittaa myös Jumalan läsnäoloon. Liekki, joka ei tuhoa pensasta vie ajatukset Jumalan iankaikkiseen olemukseen. Hän on muuttumaton ja ikuinen. Hän paitsi ylläpitää, myös luo elämää.

Palavassa pensaassa ilmestyy myös Herran enkeli. Tuo enkeli ei sano mitään. Myöhemmin jakeessa 4 tosin mainitaan Jumalan itsensä puhuvan pensaasta. Puhuuko Jumala Herran enkelin kautta vai onko kyseessä jopa Kristuksen ilmestyminen tulen keskellä? Muun muassa kirkkoisä **Irenaeus** on todennut, että Kristus on löydettävissä kaikkialta pyhästä Raamatusta. Tämä on kristillinen tapa lukea Vanhaa testamenttia. Myös **Luther** ymmärsi ”Herran enkelin” viittaavan tässä Kristukseen. Joka tapauksessa palavan pansaan avulla Ju-

mala on onnistuneesti saanut Mooseksen vankkumattoman huomion. Kertomuksen varsinainen ydin on Jumalan puheessa (jakeet 4–6).

Nyt Jumala kutsuu Moosesta. Sävy on voimakas ja painokas. Mooseksen nimen toistaminen viitanee siihen, että nyt on tärkeää asiaa. Se muistuttaa kutsun kiireellisyydestä. Samalla tavoin Jumala on kutsunut muitakin palvelijoitaan, kuten Samuelia: ”Samuel, Samuel” (1. Sam. 3:10). Mooseksen välitön vastaus ”Tässä olen” kertoo valmiudesta kuunnella. Ehkäpä nuosanat tulivat Mooseksen suusta kuin itsestään. Komento on terävä: ”Älä tule lähemmäksi! Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.” Avainsana tässä on pyhyys. Jumala on läsnä ja sen tähden paikka, jossa Mooses seisoo, on pyhä. Palvelijan on nyt osoitettava kunnioitustaan. Kenkien riisuminen tarjoaa siihen mahdollisuuden. Kenkien riisuminenhan on yleisitämäinen tapa. Kengät riisutaan ja jätetään temppelien ja pyhien paikkojen ulkopuolelle. Ehkä kenkien riisuminen voisi viitata myös palvelijan asenteeseen – orjat kulkivat avojaloin.

Jumalan puhe jatkuu. Nyt kaikkivaltias ilmaisee tarkemmin itsensä. Viittaus Mooseksen isään, Aabrahamiin, Iisakiin ja Jaakobiin on kiinnostava. Maininta kolmesta tärkeimmästä patriarkasta riittää kertomaan, että nyt Mooses on tekemisissä Israelin Jumalan kanssa. Lisäksi puhe Mooseksen isästä on henkilökohtainen. Sano ma tulee lähelle. Tärkeintä on, että Mooses ymmärtää kuuluvansa jatkumoon heimonsa ja sukunsa kanssa. Sama Jumala, joka on puhunut heidän kanssaan, keskustelee nyt Mooseksen kanssa. Viittaus esivanhempiin korostaa Jumalan suuruutta: hän on elävä Jumala, joka on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. Voimallisen, iankaikkisen, kaikkivaltiaan edessä Mooses peittää kasvonsa ja pelkää.

Kirkastussunnuntain tekstikatkelma

päätyy tähän dramaattiseen asetelmaan. Kieltämättä se jättää perikooppiin tehokkaan jännitteen, jota evankeliumiteksti voi avata. Ehkä katkelmastamme olisi hyvä lukea myös jakeet 7–10. Ne näet paljastavat, miksi Jumala lopulta ilmestyi Moosekselle. Niissä on nähtävissä Jumalan rakkaus ja myötätunto kansaansa kohtaan. Jumala tulee vapauttamaan apua huutavan kansansa Egyptin orjuudesta. Mooses saa olla todistamassa Jumalan pelastushistorian toteutumista. Tämä Vanhan testamentin keskeisin historiallinen tapahtuma on myös viittausta vielä suurempaan Jumalan teokoon: vapautteen synnin ja kuoleman vallasta. Siihen pääsiäislampaan uhraaminen ja ovenkarmeihin vihmottu veri viittaavat.

Tekstimme kertoo meille Jumalan pyhyydestä. Pyhän Jumalan edessä oman syntisyytensä ymmärtävä ihminen säikähtää. Se on luonnollinen reaktio. Siksi on lohdullista ajatella, että viimeistään kirkastusvuorella (Matt. 17:1–8) Mooses sai kohdata Jeesuksen ja keskustella hänen kanssaan. Ymmärsikö Mooses tuolloin selkeämmin, että Jeesus on se todellinen pääsiäislammas ja Jumalan Karitsa, joka tulee ja ottaa pois maailman synnit?

Jumalasta on puhuttava, sillä Jumala on puhunut meille. On puhuttava Jumalan pyhyydestä ja rakkaudesta. Nämä kaksi eivät sulje toisiaan pois. Risti muistuttaa Jumalan pyhästä vihasta syntiä kohtaan. Samalla se kertoo ihmisen syyllisyydestä: me olemme synneillämme hänet ristille nauhinneet. Samalla risti muistuttaa Jumalan käsittämättömän suuresta rakkaudesta. Ristillä Jumalan Poika antaa itsensä edestämme. Jumalan viha syntiä kohtaan ei tuhoa meitä, vaan kohdistuu meidän sijattamme Jeesukseen. Jeesuksen ristin kautta me saamme sovituksen ja syntien anteeksi-antamuksen. Ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Jumalasta meidän on puhuttava, sillä sen varassa on kaikki. ●

Taito Heikkilä

Totuus ja harha

MATTEUS 7:15-23

9. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 11.8.

Väärät profeetat tulevat. Niiden on tultava, sillä on oikea ja väärä, totuus ja valhe ja uskot on koeteltava. Ellei näin olisi, menettäisivät kääntymisen ja parannus merkityksensä. Parannus on kääntymistä pois valheesta totuuteen. Langennut ihminen on taipuvainen tuottamaan ja ottamaan vastaan valhetta. Raamatun mukaan langenneellakin ihmisellä on säilynyt kuitenkin tietoisuus Jumalasta ja hyvästä ja pahasta, mutta ihminen on hyvä petkuttamaan myös itseään. Fariseus temppelissä asetti oikean ja väärän mittapuuksi itsensä ja muut, mutta publikaani Pyhän Jumalan ja rukoili siksi syntisen rukouksen. Kun Jumala hylätään, ei mikään voi olla hyvää, vaikka kuinka hyvää keksisimme. Se mitä Jumala sanassaan sanoo, on totta ja oikein riippumatta siitä, miltä minusta tuntuu ja mitä mieltä enemmistö on. Omasta puserostamme löytyy niin raamattukriitikko kuin suurin väärä profeettakin.

Vuorisaarnan lopuksi Jeesus varoittaa vääristä profeetoista. Niin ehkä pitäisi jokaisen saarnaajan tehdä. Se, että on oikea raamatullinen oppi ja elämä merkitsee sitä, että on myös epäraamatullinen eli väärä. Kun uskomme, tunnustamme ja opetamme, merkitsee se, että jotakin myös hylkäämme. Kun yhtäällä sanotaan kyllä, on toisaalla sanottava myös ei. Myönteinen ei voi aina olla, vaikka se mukavaa olisikin.

Profeetta tarkoitti juutalaisille jotakin hyvin arvokasta ja tärkeää. Hän oli Jumalan sanan tuoja. Profeetta puhui Jumalan antamalla arvovallalla: ”Näin sanoo Herra.” Profeetat julistivat oikean ja väärän, vaativat parannukseen, ennustivat Jumalan tuomioita ja lupasivat pelastuksen, jos kansa ja sen johtajat kääntyvät. Historia oli heidän totuuskriteerinsä. Oikean profeetan sanat toteutuivat. Jeesus lisää toisen arviointipe-

rusteen: hedelmät. Sanat voivat olla ”rauha, rauha, ei mitään hätää”, mutta sanojan jäljiltä on karvaus, karvaus ja erämaa.

Viiteensataan vuoteen ei profeettoja ollut. Malakia oli heistä viimeinen. Jumalan lupauksen perusteella odotettiin erityistä profeettaa, Messiasista. Mutta taivas vaikeeni. Joko nyt? Vuorisaarnan lopputoteamus, palaute, osoittaa, että Jeesus hyvän puhujan tavoin varmisti sen, että kuulijat ymmärsivät hänen sanomansa ja sen, mihin se tähtäsi. Samaa ei aina voi sanoa tämän päivän saarnoista. On kohtuutonta odottaa, että kuulija ymmärtää, mihin saarnaaja pyrki, jos ei saarnaaja itseäkään sitä tiedä. Lainopettajilla oli asema, muttei arvovaltaa. Oli puhuttuja sanoja, vaan ei puhuvia. On sanojen kirkko ja sanan kirkko. Missä ovat hengelliset johtajat ja profeetallinen sanoma nykyisin?

Jeesus sanoi tekstikohdan edellä: ”Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi.” Monet muistavat tämän silloin, kun on kysymys uskosta Jeesukseen ja Raamatun mukaisesta elämän vaelluksesta. Jeesus sanoo myös: ”Kavahtakaa vääriä profeettoja.” Ovatko sanat ristiiriidassa? Esimerkiksi Johannes, joka kirjeissään puhuu paljon rakkaudesta, vetää tiukasti rajaa seurakunnan sisältä nousevia harhaoppeja vastaan. (1. Joh. 4:1,2) Rajankäynti ja linjanveto onkin yksi elävän kristityn ja seurakunnan tuntomerkki, jota tosin monen on seurakunnasta, rakkauden yhteisöstä, vaikea hyväksyä. Kysymys on tosi rakkaudesta laumaa kohtaan. On torjuttava seurakunnan sisältä nousevat harhaopit ja Kristuksen kirkon ulkopuolelta tuleva paine mukautua ”tämän maailman menon mukaan”. Ei riitä, että keritään villat, lauma on myös saatettava illaksi kotiin. Kaikki pastorit eivät edes tajua, että on käynnissä taistelu sieluista. Mukautujat voivat hyvinkin kääntyä niitä vastaan, jotka vielä taistelevat. ”He rakastivat enemmän ihmiskunniaa kuin Jumalan kunniaa”, toteaa Raamattu murheellisesti niistä, jot-

ka eivät tahdo kulkea Jumalan kansan halveksitussa matkasaatossa.

Totuudessa ja valheessa ei ole kysymys harmittomista mielipide-eroista. Herra ottaa mukaan ”sen päivän”, sen viimeisenkin, jonne on harhassa kuljettu. Harhan huomaaminen tulee sitä vaikeammaksi, mitä harvinaisemmaksi oikea raamatullinen opetus käy. Sellainen, joka on saanut maistaa viinirypäleitä, ei enää hevin tyydy orjantappuroihin. Se, joka on saanut syödäkseen viikunoita, toteaa kyllä ohdakkeet tyhjän arvoisiksi. Tyhjän saa pyytämättäkin. Saavatko janoiset elävää vettä ja nälkäiset elämän leipää?

Pelkkä sanominen ja kuuleminen ei riitä. Mutta vielä Jeesus-nimi ja voimalliset teotkin! Meneekö tunnistaminen vaikeaksi? Jumalan tahdon tekeminen ei ole samaa kuin itse valittujen tekojen tekemi-

nen. Mieliteot harvoin ovat Jumalan tekoja. On avainkysymys, tunteeeko Jeesus minut omakseen. Suurinta ei ole se, mitä ihminen tekee, vaan se, mitä Jumala tekee. Jeesus sanoi: ”Minä olen hyvä paimen. Minä tunnen omani ja minun omani tuntevat minut.” Kuuluuko hyvän paimenen ääni? Siinä äänessä kuuluu ennen muuta kaikille syntejään katuville ja uutta elämää kaipaaville tämä ilosanoma: ”Ole turvallisella mielellä, sinun syntisi annetaan anteeksi.” Ilmeisesti Jeesus oli hiljakkoin jättänyt rakentajan toimet ja siirtynyt kiertäväksi rabbiksi. Avaisiko vuorisaarna saarnaajalle Mooseksen istuimet, ne, joilta kirjanoppineet pitivät opetuksiaan? On ihmeellistä, kuinka suuria asioita tapahtuu saarnojen sateessa. Ei ole yhdentekevää, millaisten saarnatuolien juurella seurakunnat kokoontuvat. ●

Keijo Rainerma

Julkaisijat

Suomen Evankelisuterilainen
Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisuterilainen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Santeri Marjokorpi
santeri.marjokorpi@sro.fi
0503814288

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Taito Heikkilä
toimitussihteeri.perusta@gmail.com
041 362 4279

Aineisto-osoitteet

santeri.marjokorpi@sro.fi
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala
teemu@gstj.fi

Toimitus 2019

Mattias Kaitainen, Markus Korri, Leif Nummela, Karoliina Rauho-Pokka
Topias Tanskanen, Arno Toivanen

Neuvottelukunta 2017–2019

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Juha Auvinen, Ville Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen, Timo Junkkaala, Ilmari Karimies, Jussi Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Tapio Puolimatka, Teuvo V. Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Lauri Vartiainen, Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilaspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaic.com
03 4246 5391

Tilauhinnat 2019

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi,
kestotilaus 45 €/vuosi, määräaikais-
tilaus 12 kk 48 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

K-Print

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien mukaan myös kirjoituksia ja kommentteja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristöystävällisesti.



**Uskon ja ajattelun avuksi
46. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**